

Innspillutgave

Produktstrategi for NVDB Datafangst

Produktstrategi for NVDB Datafangst

Målbilde, mandat og strategiske føringer for NVDB Datafangst

Sammendrag: NVDB Datafangst er et felles registrerings- og samhandlingsverktøy for vegforvaltere og samarbeidspartnere. Løsningen skal sikre at leveranser blir komplette, korrekt stedfestet og riktig sammenkoblet før innsending til NVDB. Funksjonaliteten prioriteres mot klargjøringsfasen av data og generelle behov som kan gjenbrukes på tvers av fagområder, mens spesialiserte prosesser og vedlikehold av eksisterende data bør håndteres i andre systemer.

1. Mandat og mål

Mandat: NVDB Datafangst skal være et enkelt registrerings- og samhandlingsverktøy for alle vegforvaltere og deres samarbeidspartnere. Løsningen skal støtte generelle oppgaver knyttet til innhenting, ferdigstilling og innsending av data til NVDB. Funksjonaliteten skal standardiseres slik at den i størst mulig grad kan brukes på tvers av jobber og fagområder.

Målbilde: NVDB Datafangst skal være et felles samhandlingsverktøy mellom utførende aktører (entreprenører/leverandører) og dataansvarlige/vegforvaltere. Leveransen skal kompletteres, stedfestes og sammenkobles i en tydelig arbeidsflyt før den sendes inn til NVDB.

Målgrupper: NVDB Datafangst er et lavterskeltilbud for relevante aktører, og skal understøtte likebehandling på tvers av vegforvaltere og fagområder.

Strategiske føringer: NVDB Datafangst skal spisses mot kjerneoppdraget. Det skal prioriteres funksjonalitet som dekker generelle behov og kan brukes av mange.

Prinsipper for prioritering: Løsningen skal være enkel å ta i bruk, kostnadseffektiv å forvalte og bygge på tydelige grensesnitt mot andre fagverktøy. NVDB Datafangst skal ikke forsøke å dekke alle behov; spesialiserte og krevende prosesser håndteres i egnede systemer.

2. Omfang: Hva NVDB Datafangst er (og ikke er)

2.1 Hva NVDB Datafangst er tilrettelagt for

NVDB Datafangst dekker en helhetlig flyt fra data oppstår til den blir en del av NVDB, med et tydelig hovedfokus på samhandling og kvalitet før innsending:

1. **Innhenting av data:** Data samles inn i felt i aktuelle fagverktøy og innmålingsutstyr.
2. **Samhandling og klargjøring:** leveransen kompletteres, stedfestes og sammenkobles i samarbeid mellom utførende aktør og dataansvarlig.
3. **Innsending til NVDB:** leveransen kontrolleres/godkjennes og sendes inn.

Prioritert funksjonalitet i NVDB Datafangst er knyttet til punkt 2 i denne arbeidsflyten. NVDB Datafangst skal være et verktøy for å håndtere vegobjekter som er:

- **Mangelfulle** – mangler enkelte data som ikke er tilgjengelig ute på vegen/i prosjektet.
- **Ensomme** – er ikke koblet sammen med andre vegobjekter.
- **Hjemløse** – mangler plassering/tilknytning til vegnett.

I NVDB Datafangst kan deltakerne, i samarbeid,

- **Komplettere** objekter med nødvendig informasjon i leveransen.
- **Sammenkoble** objekter og relasjoner (foreldre/barn) der dette er påkrevd.
- **Stedfeste** objekter korrekt mot vegnettet.

Til slutt kan vegforvalter **kontrollere og godkjenne** den klargjorte leveransen og sende den til NVDB.

2.2 Hva NVDB Datafangst ikke skal løse

NVDB Datafangst skal ikke være «verktøyet for **alt**». Bruk utenfor kjerneoppdraget kan gi dårligere arbeidsflyt, lavere datakvalitet og mer krevende forvaltning. Slike behov bør løses i andre verktøy og systemer.

- Systematisk vedlikehold og feilretting av data som allerede ligger i NVDB (uten at de er berørt av nye fysiske endringer).
- Redigering og forvaltning av vegnett.
- Støtte for store, komplekse datasett og spesialiserte arbeidsprosesser som i praksis krever et FDV-/fagtilpasset system.
- Tilpasninger for enkeltaktørers særbehov på bekostning av en felles, standardisert arbeidsflyt.

3. Samspill, roller og ansvar

NVDB Datafangst skal støtte samhandling mellom utførende aktør (som samler inn og leverer innmålte data/objekter) og dataansvarlig/vegforvalter (som kompletterer, kvalitetssikrer og godkjenner før innsending til NVDB). Løsningen skal tydeliggjøre ansvar

og forventninger i hvert steg av arbeidsflyten, særlig i klargjøringsfasen (komplettering, stedfesting og sammenkobling).

- **Utførende aktør (entreprenør/leverandør):** laster opp dataleveransen og kompletterer der det er avtalt.
- **Dataansvarlig/vegforvalter:** oppretter kontrakter, inviterer deltakere, avklarer avvik, kompletterer med egne data, godkjenner og sørger for korrekt overføring til NVDB.
- **Forvaltning av NVDB Datafangst:** forvalter standard arbeidsflyter og tilgangsstyring, retter feil og prioriterer videreutvikling basert på kjerneoppdraget.

4. Kapabiliteter og integrasjoner

4.1 Prinsipp: Geometri produseres i fagverktøy

NVDB Datafangst skal ikke være et GIS-verktøy. Geometri skal etableres og kvalitetssikres i innmålings- eller GIS-verktøy, og følge objektet inn som del av leveransen. NVDB Datafangst kan tilby et begrenset sett med støttefunksjoner som forenkler kontroll og komplettering, uten å overta rollen til fagverktøyene.

Strategisk avgrensning: Eventuelle geometri-funksjoner i NVDB Datafangst skal være kontrollerte, enkle å forvalte og primært støtte minimumskrav til leveranse – ikke redigering i kart. Dette kan for eksempel være funksjoner som:

- Mulighet til å erstatte en geometri med en annen kjent geometri.
- Mulighet til å kopiere/arve geometri mellom sammenkoblede objekter.

4.2 Begrunnelse for avgrensninger

- Geometri skal måles inn ved registrering når jobben gjøres.
- Dersom geometri ikke kan måles inn eller må justeres, bør redigering skje i GIS-verktøy med funksjonalitet som sikrer god kvalitet på geometrien.
- Avanserte kartredigeringsfunksjoner øker kompleksitet i verktøyet og risiko for feil som påvirker datakvaliteten i NVDB.
- Geometri/GIS-funksjonalitet er komplisert. Ressurser til utvikling og forvaltning er begrenset; prioritering må støtte kjerneoppdraget.

5. Informasjonssikkerhet og sensitiv informasjon

NVDB Datafangst skal støtte sikker håndtering av informasjon, inkludert behov for skjerming av sensitive egenskaper. Løsningen skal ha tydelige prinsipper for hvilke data som eksponeres, til hvem og på hvilket grunnlag (roller/tilganger), slik at nødvendig samhandling kan skje uten å svekke sikkerhet eller etterlevelse.

- Sensitive egenskaper skal som hovedregel ikke eksponeres bredt uten behov; tilgang styres med rollebasert tilgang.
- Integrasjoner og API-tilgang skal følge prinsippet om minste privilegium og ha avklarte ansvarsforhold.
- Når arbeidsflyten krever deling, skal det finnes dokumenterte mekanismer som ivaretar både samhandling og krav til skjerming.
- Sensitive data fra NVDB eksponeres bare på personlig nivå i NVDB Datafangst og kan ikke deles med andre eller eksporteres/overføres til andre verktøy.

Detaljerte avklaringer (for eksempel hvilke data som hentes fra NVDB, hva som kan registreres, og deling via API) hører hjemme i retningslinjer og sikkerhetsdokumentasjon.

6. Opplæring og support

NVDB Datafangst leveres av Nasjonal vegdatabank som et lavterskel, gratis alternativ for registrering av data til NVDB.

Nasjonal vegdatabank tilbyr begrenset support til produktet:

- Introduksjonsvideoer
- Brukerveiledninger og funksjonalitetsforklaringer
- Webkurs
- Teknisk support ved feil

Vegforvalter må selv ta ansvar for:

- Opplæring av nye brukere ut over introkurs og generell veiledning
- Hjelp og support i å løse oppgaver
- Innsamling av tilbakemeldinger og brukerønsker
 - Sammenstille disse til formelle henvendelser om ønsker og behov

7. Forholdet til NVDB og andre verktøy

NVDB er master for nasjonale vegdata. NVDB Datafangst skal støtte (1) innhenting av data, (2) samhandling om komplettering, stedfesting og sammenkobling og (3) innsending av klargjorte leveranser til NVDB. Funksjonaliteten i NVDB Datafangst vil primært fokusere på oppgave 2, og vil ikke tilpasses for omfattende opprydding i eksisterende datafeil eller systematisk vedlikehold av data.

NVDB Datafangst kan støtte oppdatering av **berørt eksisterende data** når dette er en direkte konsekvens av fysisk endring ute på vegen (for eksempel utskifting eller utbedring som krever justering av tilknyttede objekter eller lukking av objekter som er blitt fjernet som følge av endringen). For øvrige datafeil og systematisk vedlikehold bør egnede registrerings- eller fagverktøy benyttes.

8. Oppsummering og videre dokumentasjon

NVDB Datafangst er et tilbud som skal gjøre det enkelt å levere nye data med riktig kvalitet til NVDB. Løsningen skal være forutsigbar og standardisert, og samtidig legge til rette for at aktører som ønsker egne løsninger, kan benytte funksjonalitet gjennom løsningens åpne API.

Statens vegvesen
Pb. 1010 Nordre Ål
2605 Lillehammer

Tlf: (+47) 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

vegvesen.no

Tryggere, enklere og grønnere reisehverdag